

Riigi Teataja

Nr. 29.

5. aprillil 1929 a.

Nr. 29.

- Art. 184. Riigikassa võlakirjade väljaandmise seadus.
185. Kaitseliidule toetuse andmise seadus.
186. Vene-Balti laevachituse ja mehaanika a.-s. kinnisvarale kinnistatud obligatsioonide omandamise seadus.
187. Talumajandusenõuande korraldamise seadus.
188. Võru-Petseri kinnistusejaoskonna seadus.
189. Asundusekapitali seadus.
190. Kaitseväelaste korteriga varustamise seadlus. — Kaitseväelaste korterivarustuse tabel.
191. Otsus Kärla ja Loona valla piirimuutmise asjas.
192. Otsus Maasi ja Uuemõisa valla piirimuutmise asjas.
193. Otsus Kärla ja Kaarma-Suure valla piirimuutmise asjas.
194. Määrus kuldfrangi kursi kohta tolli- ja sadamamaksude võtmisel.
195. Teadaanne Rahvusvahelise Raadiotelegraafi konventsiooni, üldmäärustiku ja lisamäärustiku jõusseastumisest.
196. Otsus Eesti ja Rootsi vahelise telefonitariifi nr. 74 maksmapanemise kohta.
197. Läti-Soome ja nende kaudu üle Eesti telefonikõnede transiit-tariif nr. 75.
198. Sundmäärus Viljandi linna kaupluste kohta, kus kaubeldakse toiduainetega.
199. Otsus koolikohustuse laiendamise kohta Haapsalus.
200. Sundmäärus tuleõnnetuste vastu võitlemiseks Valgamaal.

Riigikogu poolt 19. märtsil 1929. a.
vastuvõetud

184. Riigikassa võlakirjade väljaandmise seadus.

§ 1. Vabariigi Valitsusele antakse õigus anda välja riigikassa võlakirju tähtajaga mitte üle 5 aasta kogusummas kuni 5.000.000 krooni, mis kannavad intressi mitte üle kuue protsendi aastas.

§ 2. Võlakirjade tähtaja, intressi määra, nimesväärtuse, vormi ja muud tingimused kinnitab Vabariigi Valitsus Rahaministri ettepanekul.

§ 3. Võlakirjade realiseerimisest saadud summad kantakse riigikassa eriarvele ja kasutatakse Vabariigi Valitsuse otsusel ning tema poolt määratud tingimustel:

1) riigi ja riigi poolt tagatud või muude väärtpaberite omandamiseks;

2) riigikassa kassatagavara ajutiseks täienduseks;

3) seemnevilja ja väetisainete laenude andmiseks;

4) laenude andmiseks looduseõnnetuste läbi tekkinud raskuste kõrvaldamiseks.

§ 4. Käesolevas seaduses ettenähtud operatsioonide alal tekkinud kahjud kaetakse riigi eelarve korras, intresside ülejäägid kantakse riigi tuludesse.

§ 5. Käesolev seadus hakkab maksma avaldamisega Riigi Teatajas.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees K. Einbund.

Sekretär A. Tammann.

Riigikogu poolt 19. märtsil 1929. a.
vastuvõetud

185. Kaitseliidule toetuse andmise seadus.

§ 1. Kaitseliidule annab riik iga aasta rahalist toetust. Aastase toetuseraha suurus määratakse ette igaks viieks aastaks.

Toetuseraha võetakse riigikantsleil eelarvesse.

§ 2. Toetuseraha kasutamise eelarve ja aruande kinnitab Vabariigi Valitsus Sõjaministri ettepanekul.

§ 3. Esimeseks viieks aastaks, arvates 1. aprillist 1929, määratakse iga-aastaseks toetuseks 650.000 krooni.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees K. Einbund.

Sekretär A. Tammann.

Riigikogu poolt 19. märtsil 1929. a.
vastuvõetud

186. Vene-Balti laevaehituse ja mehaanika A./S. kinnisvarale kinnistatud obligatsioonide omandamise seadus.

§ 1. Vabariigi Valitsus õigustatakse omandama firma Vickers Limited'ilt nende nõudmised obligatsioonide järgi, mis välja antud: 1) 19. sept. 1924. a. 1.000.000 krooni peale ning sisse kantud 23. sept. 1924 kinnistusejaoskonna 1924. a. päevaraamatusse nr. 1640 all ja 2) 7. okt. 1925. a. 21.111 krooni peale ning sisse kantud 24. okt. 1925 kinnistusejaoskonna 1925. a. päevaraamatusse nr. 1611 all ja on kinnistatud firma Vickers Limited'i nimele, Vene-Balti laevaehituse ja mehaanika aktsiaseltsi kinnisvarale Tallinna I alevi hüpoteegiringkonnas kinnistusenumbri 2844 all ühes neist obligatsioonidest tekkivate õigustega hinnaga mitte üle kahekümnetuhande (20.000) inglise naelsterlingi, mis peab maksmisele kuuluma võrdsetes osades kümne aasta jooksul, kandes iga möödunud kuue (6) kuu eest tagantjärele maksmisele kuuluvaid intresse viis protsenti (5%) aastas, arvates kokkuleppe allakirjutamisest.

§ 2. Vabariigi Valitsus võib võtta riigi kanda sellelt tehingult makstatuleva tempelmaksu.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees K. Einbund.

Abisekretär J. Piiskar.

Riigikogu poolt 19. märtsil 1929. a.
vastuvõetud

187. Talumajandusenõuande korraldamise seadus.

§ 1. Talumajandusenõuande korraldamiseks vabariigis maa ning jaoskonna agronoomide võrgu kaudu moodustatakse talumajandusenõuande büroo, kes koosneb järgmiste organisatsioonide esindajast:

1. 1 põllumajanduse peavalitsuse esindaja;
2. 1 Tartu ülikooli põllumajandusteaduskonna esindaja;
3. 2 Eesti põllumeeste keskseltsi esindajat;
4. 2 asunikude, riigirentnikkude ja talupidajate põllumajandusliidu esindajat;
5. 2 maatöörahva ühiseuse esindajat;
6. Kuusiku põllutöökatsejaama juhataja;
7. Tooma sookatsejaama juhataja;
8. 1 Jõgeva sordikasvanduse esindaja;
9. 1 Tartu ülikooli põllumajanduslikkude katseasutuste esindaja;
10. 1 Eesti agronoomide seltsi esindaja;
11. 1 esindaja iga maavolikogu poolt, kes toetab talumajandusenõuande korraldust maa ning jaoskonna agronoomide võrgu kaudu vähemalt 50% suuruses summast, mis maakonna kohta antakse riigi summadest samaks otstarbeks.

§ 2. Esindajad asutuste poolt, mis ette nähtud § 1, peale katsejaamade juhatajate, nimetatakse kolmeks aastaks, kusjuures maavolikogu esindajate volitused lõpevad ühel ajal nende volitajate volitustega. Esindaja mittemääramine mõne asutuse poolt ei takista talumajandusenõuande büroo tegevust.

Katsejaamade juhatajad võtavad büroost osa nende ametiaja kestes.

Maavolikogu esindajal on õigus võtta osa büroo tööst, kui tema volitaja käesoleva seaduse § 1. p. 11. ettenähtud kohustused jooksva aasta eest on enda peale võtnud.

Käesoleva seaduse § 1. ettenähtud esindajaid on nende volitajad õigustatud ära kutsuma ja uute esindajatega asendama enne kolmeaastase tähtaja lõppu.

§ 3. Talumajandusenõuande bürool on juriidilise isiku õigused. Ta tegevus ja asjaajamine sünnib käesoleva seaduse alusel ning büroo poolt vastuvõetud kodukorra põhjal, mille kinnitanud Põllutöominister põllumajanduse peavalitsuse ettepanekul.

§ 4. Talumajandusenõuande büroo valib kolmeks aastaks 5-liikmelise juhatus, kelle võimupiirid nähakse ette kodukorras.

§ 5. Nõuandetegevuse korraldamiseks maa ning jaoskonna agronoomide võrgu kaudu

määratakse Põllutööministeeriumi põllumajanduse peavalitsuse eelarves iga aasta toetust järgmistel alustel:

1) maa ning jaoskonna agronomide ülalpidamiseks, instrueerimiseks, tarvilikkude kirjatööde ning õppevahendite väljaandmiseks ja muretsemiseks vähemalt 120.000 krooni aastas;

2) kohapealsete asutuste ning isikute poolt algatatud nõuandetegevuse toetamiseks, mis talumajandusenõuande büroo tarvilikuks tunustanud, määral, mis võimaldab kohaliku algatuse toetamist kuni 100% suuruseni kohapeal selleks otstarbeks kantud kuludest.

§ 6. Talumajandusenõuande töö korraldamiseks talumajandusenõuande büroole lubatud summadest võib ta kasutada eelarve alusel: sekretariaadi kuludeks kuni 10%, kirjanduse levitamiseks ning uurimistööde korraldamiseks kuni 5%; ülejääv osa kasutatakse maa ning jaoskonna agronomide ülalpidamiseks.

§ 7. Talumajandusenõuande büroo igaaastased eelarved ning aruanded esitatakse kinnitamiseks Vabariigi Valitsusele Põllutööministri ettepanekul. Põllumajanduse peavalitsuse direktoril on õigus igal ajal nõuda talumajandusenõuande büroolt seletusi ja arvamisi ning kontrollida ja revideerida büroo tegevust ise või selleks volitatud isikute kaudu.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu abiesimees M. Martna.

Abisekretär J. Piiskar.

Riigikogu poolt 19. märtsil 1929. a. vastuvõetud

188. Võru-Petseri kinnistusejaoskonna seadus.

§ 1. Võru- ja Petserimaal ja seal asuvates linnades olevate kinnisvarade kinnistamiseks asutatakse Tartu-Võru rahukogu ringkonda Võru-Petseri kinnistusejaoskond asukohaga Võrus.

§ 2. Võru-Petseri kinnistusejaoskonna ülemaks on Võru 1. jaoskonna rahukohtunik.

Kinnistusejaoskond teotseb Notariaalseaduses ettenähtud korras ja alustel.

§ 3. Tartu-Võru kinnistusejaoskond annab üle uuele kinnistusejaoskonnale kõik kinnistuseraamatud, -toimetused ja -registrid, mis puutuvad Võru- ja Petserimaal ja seal asuvates linnades olevatesse kinnisvaradesse. Kinnistuseraamatute lahutamise ärahoidmiseks, kus võimalik, võib algdokumentide asemel anda üle nende tõestatud ärakirjad.

Samuti annab üle uuele kinnistusejaoskonnale Petseri ja Narvataguste kinnisvarade kinnistamise komisjon kõik Petserimaal ja Petseris olevate kinnisvarade kohta kokkuseatud kinnistuseraamatud, -toimetused ja -registrid nende valmistaamise järjekorras.

§ 4. Tarvilikud määrused käesoleva seaduse elluviimise, eriti kinnistuseraamatute, -toimetuste ja -registrite üleandmise tähtaegade määramise kohta annab Kohtuminister.

§ 5. Üleandmisest kuulutatakse Kohtumistri korraldusel Riigi Teatajas, ja sellest ajast peale omab Tartu-Võru kinnistusejaoskond nimetuse „Tartu-Valga kinnistusejaoskond“.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees K. Einbund.

Abisekretär J. Piiskar.

Riigikogu poolt 19. märtsil 1929. a. vastuvõetud

189. Asundusekapitali seadus.

§ 1. Maauuenduse läbiviimisega ühenduses olevate rahaliste ülesannete täitmiseks, asundustegevuse jätkamiseks ja soodustamiseks ning maaparanduste edendamiseks asutatakse asundusekapital.

§ 2. Asundusekapital moodustatakse:

1) Riigimaade põliseks tarvitamiseks ja omanduseks andmise seaduse (RT 109/110 — 1925, RT 85 — 1926 ja 54 — 1927) alusel põliseks tarvitamiseks antud maade rendist ja omanduseks antud maade ostuhinnast ning ostuvõla intressidest;

2) Riigi tööstusettevõtete, ärikohtade ja viljapuuaedade omanduseks andmise seaduse (RT 16 — 1928) alusel omanduseks antud maakohtade ostuhinnast ja ostuvõla intressidest;

3) summadest, mis Kogukonna-, asutuste- ja erarendimaade korraldamise seaduse (RT 16 — 1926, RT 46 — 1928) alusel eraldatud maakohtade omandajad riigile kohustatud maksma maakohtade ostuhinna tasuks ja ostuvõla intressideks;

4) summadest, mis riik saab Linnade ja alevite maaga varustamise seaduse (RT 113 — 1927) alusel;

5) Põllutööministeeriumi poolt väljarenditud riigimaade rendist, arvates 1. aprillist 1929 ja tähendatud ajani tasumata jäänud rendivõlgadest, välja arvatud metsamaadelt saadavad summad;

6) Riiklikkude põllumajanduslikkude laenu liitmise seaduse (RT 54 — 1927) alusel

liidetud laenudest, osades, mis varemalt asundusekapitali arvamata ja laenude intressidest;

7) Asunikkude ehituslaenu seaduse (RT 109/110 — 1925) alusel ehituslaenu ja ehituseaastatel toetuse andmiseks lubatud summadest ja sama seaduse alusel väljaantud laenude intressidest ja viivituserahadest;

8) Elukorterite ehituslaenu seaduse (RT 63 — 1926) alusel maale elukorterite ehitamiseks väljaantud laenudest ja laenu intressidest;

9) riigi maatagavarast eraldatud maakohdade päraldiste ostuhinnast ja ostuvõla intressidest, kusjuures ostuhinna arvel tehtud sissemaksud arvatakse asundusekapitali, arvates 1. aprillist 1929;

10) summadest, mis riigile tasutakse Maaseaduse täiendamise ja muutmise seaduse (RT 95/96 — 1925) ja Maaseadusega võõrandatud maid koormavate hüpotekaarvõlgade korraldamise seaduse (RT 46 — 1928) alusel tagasiandavate maade peale ingrosseeritud võlgade katteks ja intressideks;

11) muudest summadest, mis edaspidi määratakse asundusekapitali;

12) summadest, mis saadud asundusekapitali arvel omandatud maade kasutamisest ja edasi müüdud maakohdade ostuvõla intressidest;

13) asundusekapitalist antud laenude intressidest;

14) asundusekapitali arvel omandatud Eesti maapanga pantkirjade intressidest;

15) muudest asundusekapitali operatsioonidest saadud kasudest ja käesolevas paragrahvis loetletud maksude viivituserahadest.

§ 3. Asundusekapitali summasid, tarvita-takse:

1) pantkirjade lunastamiseks, mis riigi poolt väljaantud Riikliku maatagavara loomiseks võõrandatud maade eest tasumaksmise seaduse (RT 26 — 1926) alusel ja pantkirjade kupongide väljaostmiseks;

2) Maaseaduse täiendamise ja muutmise seaduse ja Maaseadusega võõrandatud maid koormavate hüpotekaarvõlgade korraldamise seaduse alusel riigi kanda võetud võõrandatud maid koormavate hüpotekaarvõlgade intressideks ja kustutuseks ning maakohdade ja teiste varanduste tagasiandmisest tingitud tasude maksmiseks;

3) Kogukonna-, asutuste- ja erarendimaade korraldamise seaduse alusel riigi tasuda võetud maakohdade hinna tasumiseks;

4) tasumaksmiseks piiri taha jäänud maade eest Peremeheta maade tarvitamise seaduse (RT 54 — 1927) alusel;

5) tasumaksmiseks Riigi tööstusettevõtete, ärikohtade ja viljapuuaedade omanduseks andmise seaduse alusel riigile võõrandatud kinnisvarade eest;

6) ehituslaenu andmiseks Asunikkude ehituslaenu seaduses ettenähtud korras ja tingimustel;

7) ehituslaenu andmiseks maale elukorterite ehitamiseks Elukorterite ehituslaenu seaduses ettenähtud korras ja tingimustel;

8) asundamiseks kõlblike maade ostmiseks, korraldamiseks, parandamiseks ja hoonetega varustamiseks;

9) laenu andmiseks maaostmiseks väikemaapidamiste asutamiseks või olemasolevate väikemaapidamiste täiendamiseks; laenu andmiseks tähendatud maade parandamiseks, hoonetega varustamiseks ja majapidamise sisseadmiseks;

10) Eesti maapanga pantkirjade ostmiseks, mis antud välja maaparanduse laenude andmiseks;

11) Eesti maapanga põhikapitali täiendamiseks Eesti maapanga põhikirja (RT 27 — 1926) § 115. ettenähtud määral ja korras;

12) pensioni maksmiseks Töö- ja hoolekandeministeeriumi kaudu endistele mõisa pensionäridele;

13) pensioni maksmiseks kiriku ametikandjatele, nende leskedele ja vaestelastele, eriseaduses ettenähtud alustel ja korras;

14) laenu andmiseks omavalitsustele ja seltskondlikele organisatsioonidele rahvamajade ehitamiseks ja parandamiseks maal, vastavate eriseaduste alusel 100.000 krooni piirides aastas;

15) asundusekapitali moodustamise ja tarvitamisega seotud kulude katteks, samuti võimalikkude kahjude katteks, mis tekkinud asundusekapitali arvel teostatud operatsioonidest.

§ 4. Asundusekapitali valitsemine pannakse Eesti maapanga peale, kes seda ülesannet teostab vastavate eriseaduste ja määruste järgi Eesti maapanga põhikirja § 104. p. 4. alusel.

§ 5. Aasta jooksul asundusekapitali arvel sissetulnud summade tarvitamise eelarve § 3. loetletud otstarveteks seab kokku Põllutööministeerium.

Eelarve esitab Vabariigi Valitsus Põllutööministri ettepanekul Riigikogule kinnitamiseks.

On asundusekapitali arvel aasta jooksul sissetulnud kogusumma suurem kui kümme miljonit krooni, kantakse ületuv osa riigi tuludesse hiljemalt kahe kuu jooksul pärast Eesti maapanga tegevuseaasta lõppu.

Ühes riigi eelarve täitmise aruandega esitab Vabariigi Valitsus Riigikogule kinnitamiseks ka asundusekapitali aasta-aruande.

§ 6. Nõuavad § 3. loetletud otstarbed aasta jooksul suuremaid summasid, kui asundusekapitali samal ajal sisse tulnud, on Vabariigi Valitsusel õigus Rahaministri ettepanekul katta puuduv osa § 5. ettenähtud piirides summadega, mis saadakse eriliste riigikassa võlakirjade vastu kas deposiidi või muudest summadest.

Tähendatud võlakirju võib riigikassa tarvilikul määral anda välja tähtajaga kuni 5 aastani, kusjuures võlakirju ei tohi liikvel olla üle kolme miljoni krooni.

Võlakirjad antakse välja asundusekapitali arvel ja need on kindlustatud § 2. tähendatud sissetulevate summadega.

Võlakirjade põhjal riigikassa kanda võetavad kohustused tasutakse asundusekapitali arvel sissetulnud summadest, võlakirjades tähendatud tähtaegadel.

Võlatasumise tähtajad, intresside suurus ja muud tingimused määrab Vabariigi Valitsus Rahaministri ettepanekul.

§ 7. Paragrahv 3. p.p. 8. ja 9. tähendatud ülesanded teostatakse vastavas eriseaduses ettenähtud korras ja tingimustel.

Kuni tähendatud eriseaduse maksmapane kuni võib eelnimetatud ülesannete teostamiseks summasid tarvitada §§ 8—10 tähendatud tingimustel, kuid mitte üle 400.000 krooni aastas, määruste alusel, mis Põllutööministri ettepanekul Vabariigi Valitsus selleks annab.

§ 8. Asundusekapitali arvel omandatud maad müüakse omanduseks kas iseseisvate väike-maapidamisüksustena või juurdelõigetenä juba olemasolevatele väikemaapidamistele.

Ostuhind tasutakse ostja soovil kas korraga või aastamaksudena hiljemalt 50 aasta jooksul. Võlguostmisel maksab ostja ostulepingu sõlmimisel vähemalt 10% ostuhinnast. Võlgujäänud summalt arvatakse 3% intresse, 0,5% administratsiooni kuludeks ja kustutuseprotsent vastavalt kustutuseajale. Iseseisva majapidamise asutamiseks müüdnud maa ostuvõla tasumine ja võlalt võetavate intresside maksmine algab kuuenda aasta 1-sest jaanuarist, arvates ostu-müügi lepingu sõlmimise päevast, võrdsetes osades poole aasta viisi ette.

§ 9. Maade ostmiseks, parandamiseks ja hoonetega varustamiseks § 3. p. 9. põhjal antakse laenu § 8. tähendatud tingimustel.

Laenude ülemmäärad on: maaostmiseks — 90% maa hinnatud väärtusest, maha arvatud ingrosseeritud võlad; maaparanduseks — 75% kavatatavate maaparanduste kuludest; hoonete ehitamiseks: puuhoonete ehituseku-

ludest — 60% ja tulekindlast materjalist hoonete ehitusekuludest — 80%.

Maahindamist teostatakse Põllutöö- ja Rahaministri poolt määratud alustel.

§ 10. Paragrahvides 8. ja 9. tähendatud maade omandajatele antakse laenu majapidamise sisseadmiseks, kusjuures ühele maa-kohale antav laen ei tohi tõusta üle viiesaja krooni. Laen tasutakse võrdsetes osades hiljemalt kuue aasta jooksul. Laenult arvatakse 5% intresse ja 1% administratsiooni kuludeks.

§ 11. Asundusekapitali arvel omandatud maad kinnistatakse Eesti Vabariigi nimele. Kõigis käesoleva seaduse põhjal ette võetavais kinnistuseasjus on Eesti Vabariigi esindajaks kuni § 7. tähendatud eriseaduse maksmapane kuni Põllutööminister või ta volinik.

§ 12. Ostu juures võlgujäänud summad ja asundusekapitalist antavad laenud kinnistatakse riigi kasuks esimese pandiõigusena ostu-müügi lepingu või võlakohustuse põhjal, kuna laenud majapidamise sisseadmiseks antakse liht võlakohustuse vastu vähemalt kahe käemehe vastutusel. Erandina võidakse ostu juures võlgujäänud summad ja asundusekapitalist antud laenud kinnistada Riigimaade poliiseks tarvitamiseks ja omanduseks andmise seaduse § 17. tähendatud võlgade ja Eesti maapangale antud laenude järele.

Algkirjale alla kirjutatud

Riigikogu esimees K. Einbund.

Sekretär A. Tammann.

Vabariigi Valitsuse poolt 20. märtsil 1929 a. antud

190. Kaitseväelaste korteriga varustamise seadlus.

§ 1. Kaitseväe tegelikus teenistuses olevatele ohvitseridele, sõjaväe-ametnikkudele ja nende ametikohtadel teenivatele riigiametnikkudele ning üleajateenijatele, halastaja- ja sinisetäheõdedele antakse riigi poolt:

- 1) korter riigi päralt olevates või kaitsevääsutuste tarvis üüritud majades natuuras;
- 2) kütte ja valgustuse raha.

Riigi poolt antava korteri normaalsuurus ning kütte ja valgustuse rahanormid on kindlaks määratud sellele seadlusele juurde lisatud tabelis.

Vahiüksustes kaprali ja reamehe ametikohtadel teenivatele üleajateenijatele antakse korter, küte ja valgustus ajateenijate sõduritega ühesugusel määral ja alustel.

§ 2. Kui § 1 nimetatud korterisaajale — välja arvatud vahiüksustes kaprali ja reamehe ametikohtadel teenivad üleajateenijad — riigi

poolt korterit ei ole võimalik anda, on temal õigus saada korteriraha selle seadluse juurde lisatud tabelis ette nähtud määral.

§ 3. Riigikorteris elamine, kui teenistuse huvid seda nõuavad, on kohustav, korteri suurus peale vaatamata.

Riigikorteris elamise vajalikkuse teenistuse huvid määrab kindlaks §§ 1 ja 2 juurde kuuluva kaitseväelaste korterivarustuse tabeli 1-es ja 2-es astmes nimetatute kohta — Sõjaminister, 3.—5. astmes nimetatute kohta — diviisi või temale vastav ülem ning 6. ja 7. astmes nimetatute kohta — väeosa või temale vastav ülem.

Vastavatel ülematel on õigus, arvesse võttes teenistuse huvisid ja korteri saajate perekonnaseisu, üht korterit ka mitme perekonna või vallalise korterisaaja vahel jaotada.

§ 4. Ametikohale ja palgamääradele vastavast normaalsuurusel (§§ 1 ja 2 lisa) väiksema riigikorteri tarvitajale vähem oleva korteri osa eest vaheraha juurde ei makseta, kuid riigikorteri tarvitajal on õigus nõuda korteri hindamist Vabariigi Valitsuse poolt riigimajades riigiteenijate elukorterite üürihinna normeerimise kohta antud määruste või juhtnööride järgi ja hindamise tulemuse kohaselt maksta korteri eest üüri. Sel puhul makstakse riigikorteri tarvitajale korteriraha (§§ 1 ja 2 lisa).

Üle normaalsuurusel olev korteri osa hinnatakse ära riigimajades riigiteenijate elukorterite üürihinna normeerimise kohta Vabariigi Valitsuse poolt antud määruste või juhtnööride järgi ja riigikorteri tarvitaja maksab selle, üle normaalsuurusel oleva korteri osa eest hindamise tulemuse kohaselt üüri.

§ 5. Riigi poolt antud korterit võivad tarvitada ainult need, kellele korter on antud.

Korteri üleandmine vastava ülema loata on keelatud.

Silmas pidades teenistuse huvisid ning ametikohtadele ja palga määradele vastavat korterite normaalsuurst (§§ 1 ja 2 lisa), võivad § 3 nimetatud ülemad ette võtta korteritarvitajate ümberpaigutamisi korterist korterisse.

§ 6. Kaitseväe ametkonnast palgasaamise õiguse täieliku lõppemisega lõpeb riigikorteri või korteri, kütte ja valgustuse raha saamise õigus, välja arvatud §§ 7 ja 8 ette nähtud juhtumised.

Korteri peab selle tarvitaja vabastama ühe kuu jooksul korteri saamise õiguse kaotamise päevast arvates. Selle kuu eest maksab korteri tarvitaja üüri Vabariigi Valitsuse poolt riigimajades riigiteenijate elukorterite üürihinna normeerimise kohta antud määruste või juhtnööride alusel.

§ 7. Koosseisude kitsendamise puhul, samuti teenistuse kohuste täitmist takistavate parandamata haiguste ehk vigastuste pärast teenistusest vabastatutele jäetakse viimase ametikoha järgi antud korter tasuta kasutamiseks kolme kuu jooksul, ametikoha ärakaotamise või teenistuse vahekorra lõpetamise päevast arvates. Sama aja kestusel maksetakse neile ka kütte ja valgustuse raha.

Neile, kellele korterit antud ei ole või kes korteri enne kolme kuu möödumist vabastavad, maksetakse eelmises lõigus tähendatud aja jooksul korteri, kütte ja valgustuse raha.

§ 8. Riigi poolt antud korteri tarvitaja surma korral jäetakse korter kadunu ülalpidamisel olnud perekonnaliikmetele ja ülenevatele sugulastele tasuta kasutamiseks kolme kuu jooksul surmapäevast arvates. Sama aja jooksul saavad nad kütte ja valgustuse raha. Selle tähtaja kestuse lõppemisel peavad nemad korteri vabastama.

Kadunu ülalpidamisel olnud perekonnaliikmed ja ülenevad sugulased, kes korterit ei tarvitanud või korteri enne kolme kuu möödumist vabastavad — saavad eelmises lõigus tähendatud ajani korteri, kütte ja valgustuse raha.

§ 9. Ametikoha vahetuse tõttu kõrgematesse või madalamatesse astmetesse ja palgamääradele paigutamisel antakse võimaluse järgi korterisaajale, kes riigi korterit tarvitab, uuele ametikohale vastavas normaalsuurusel korter ülemate poolt, kes § 5 järgi õigustatud korterites ümberpaigutusi tegema. Neile aga, kes saavad korteri, samuti kütte ja valgustuse raha — maksetakse raha vastavalt uuele ametikohale järgmise kuu esimesest päevast alates.

§ 10. Eeluurimise ja kohtu all olevatele, samuti ametikohtadelt tagandatutele jäetakse riigi poolt antud korter tarvitada või antakse korteri raha, samuti kütte ja valgustuse raha — kuni täie või osalise palga saamise õiguse kestuseni, kusjuures neil õigus on korterit edasi kasutada § 6 teises lõigus ette nähtud korras.

§ 11. Komandeerimistel (ametiõitudel), puhkustel ja haiguste puhul jääb korterisaajal tarvitada olev korter endistel alustel kasutada ja makstakse kütte ja valgustuse raha kuni täie või osalise palgasaamise õiguse kestuseni. Sama aja kestel makstakse ka korteri, kütte ja valgustuse raha neile, kes riigi korterit ei tarvita.

Raha makstakse:

- 1) väljakomandeerimise, haiguse ja puhkuse puhul — alalise teenistuskoha järgi;
- 2) juurdekomandeerimisel — tegeliku elukoha järgi, alates komandeerimise kuule järgneva kuu esimesest päevast.

§ 12. Laagris ehk polügoonil õppustel viibimisel antakse § 1 nimetatutele eluhoonetes, barakkides või telkides, peale § 1 tähendatud korterivarustuse, võimalust mööda tasuta korter ilma kütte ja valgustusega — ülemuse äranägemise järgi.

§ 13. Käsutus-, reserv- ja maakaitseväest õppustele kutsutud ohvitserid ja sõjaväeametnikud saavad korteri, kütte ja valgustuse raha õppustele ilmumise päevast arvates samal määral nagu kaitseväe tegeliku teenistuse ohvitserid — rühmaülemad vastavas asupaigas.

§ 14. Ülejateenijatele, kes käesoleva seadluse järgi on õigustatud korterit ja kütte ja valgustuse raha saama, kui nad on paigutatud ajateenijatega või vahiüksustes kaprali ja reamehe ametikohtadel teenivate ülejateenijatega ühistesse eluruumidesse või sõjalaevadel teenivad, antakse korteri, kütte ja valgustuse raha vastava astme järgi täiel määral, või varustatakse riigi korteriga selles seadluses ette nähtud alustel.

§ 15. Käsutus-, reserv- ja maakaitseväelastele sõduritele auastme peale vaatamata, õppustel viibimise ajal Sõjaministeeriumi poolt korteri, kütte ja valgustuse raha ei makseta.

§ 16. Ajateenijad ja õppustele kutsutud käsutus-, reserv- ja maakaitseväelased sõdurid varustatakse korteriga kasarmu korras. Kortrite määr on ette nähtud Kogukondlikude koormatuste seaduse (VSK IV k. 1899 väljaanne) § 533 ühes märkusega ja § 543 ja Sõjaväeosade ja asutuste alla võetud ruumide üüriseaduses (RT 94 — 1922).

§ 17. Korteri, kütte ja valgustuse rahad maksetakse välja ühes palgaga.

§ 18. Seadluse elluviimiseks on Sõjaministril õigus tarvilisi juhtnööre anda.

§ 19. Käesolev seadlus hakkab maksma 1. aprillist 1929 a.

§ 20. Käesoleva seadluse maksmahakkamisega kaotavad maksvuse: 1) Kaitseväelaste korteriga varustamise seadlus 24. aprillist 1925 a. (RT 81/82 — 1925), 2) Kaitseväelaste korteriga varustamise seadluse osalise muutmise seadlus 7. jaanuarist 1926 a. (RT 6 — 1926), 3) Kaitseväelaste korteriga varustamise seadluse muutmise seadlus 20. jaanuarist 1928 a. (RT 9 — 1928).

Riigivanem A. Rei.

Sõjaminister M. Juhkam.

Riigisekretär K. Terras.

Lisa Kaitseväelaste korteriga varustamise seadluse §§ 1 ja 2 juurde.

Kaitseväelaste korterivarustuse tabel.

Korteri- riva- rustu- se ast- med	Korterivarustuse astmetele vastavad ametikohad palga-astmete järgi	Natu- ras an- tava korteri normaal- suurus, põran- dapinda ruut- meetri- tes	Kütte- ja valgustuseraha ühes kuus kõigis kaitseväe asukohis		Korteriraha määr ühes kuus	
			Kütteraha	Valgustuse- raha	Tallinnas ja Nõmmes	Kõigis teistes kaitseväe asu- kohis
K r o o n i d e s						
1.	Diviisi ülemad, neile vastavad ja neist kõrgemad	150	6.50	1.50	22.—	17.—
2.	Rügemendi ülemad, neile vas- tavad ja neist kõrgemad	125	5.75	1.25	18.—	15.—
3.	Pataljoni ülemad, neile vastavad ja neist kõrgemad	110	5.—	1.—	16.—	13.—
4.	Kompaniiülemad, neile vastavad ja neist kõrgemad	90	4.60	0.90	13.50	10.50
5.	Kõik teised ohvitserid ja sõjaväe- ametnikud, kes 1.—4. astme alla ei käi	70	4.20	0.80	11.—	9.—
6.	Ülejateenijad XVIII, XX ja XXII palga-astmetes	50	3.—	0.60	8.40	6.40
7.	Ülejateenijad XXII-b ja XXII-c palga-astmetes. Halastaja- ja si- nisetäheõed	20	2.50	0.50	7.—	5.—

- Märkus 1. Korterite põrandapinna normaalsuuruse hulka kuuluvad elutoad, teenijatetoad ja köögid. Eeskodasid ja koridore, kuigi need köetavad, arvesse ei võeta.
- Märkus 2. Korterite juurde kuuluvad kõrvalruumidena ühes korteriga või eraldatult olevad eeskojad, koridorid, sahvrid, vannitoad, klosetid, kinnised verandad, külmad ja täiesti pimedad toad, keldrid, pööningud, pesuköögid, puukuurid j.n.e. Kõrvalruumide normaalseks suuruseks loetakse korterite juures, kus köetavat põrandapinda kuni 60 ruutmeetrit — 40%, ja kus köetavat põrandapinda 300 ja rohkem ruutmeetrit — 20% köetavast põrandapinnast; 60 ja 300 vahel saadakse normaalne kõrvalruumide protsent interpoleerimise abil.

Riigivanem A. Rei.

Sõjaminister M. Juhkam.

Riigisekretär K. Terras.

191. Siseministri 23. märtsi 1929 a. otsus Kärla ja Loona valdade piirimuutmise asjas.

Alus: Eesti ajutise omavalitsuse 30. märtsi 1917 a. seaduse teostamise määruse 22. juunist 1917 a. (VSKK 1917 a. nr. 173, art. 953)
V osa § 1.

Kinnitan Saare maavolikogu 10. detsembri 1928 a. otsuse (prot. nr. 2 p. XIV-1) Kärla ja Loona valdade piirimuutmise asjas. Selle otsuse järgi eraldada Kärla vallast ja liita Loona vallaga 1. aprilliks 1929 a. Aula (Kalmu) talu, maa-alaga 80,07 tiinu, hinnatud maksustamiseks 26,18⁴/₅ revisjonirubla, ühes seadustes ette nähtud kõigi üldiste avalikkude õiguste ja kohustega selle maa-ala ja seal asuvate elanikkude suhtes.

Siseminister T. Kalbus.

Administratiiv-osakonna direktor E. Dolf.

192. Siseministri 23. märtsi 1929 a. otsus Maasi ja Uuemõisa valdade piirimuutmise asjas.

Alus: Eesti ajutise omavalitsuse 30. märtsi 1917 a. seaduse teostamise määruse 22. juunist 1917 a. (VSKK 1917 a. nr. 173, art. 953)
V osa § 1.

Kinnitan Saare maavolikogu 10. detsembri 1928 a. otsuse (prot. nr. 2 p. XIV-3) Maasi ja Uuemõisa valdade piirimuutmise asjas. Selle otsuse järgi eraldada Maasi vallast ja liita Uuemõisa vallaga 1. aprilliks 1929 a. Orisaare alevikumaa ja soldatiplatsid nr. nr. XXVIII, XXIX, XXX ja XXXI, kokku maa-alaga 107,92 tiinu, hinnatud maksustamiseks 131,60 obrokirubla, ühes seadustes ette nähtud kõigi üldiste avalikkude õiguste ja kohustega selle maa-ala ja seal asuvate elanikkude suhtes.

Siseminister T. Kalbus.

Administratiiv-osakonna direktor E. Dolf.

193. Siseministri 23. märtsi 1929 a. otsus Kärla ja Kaarma-Suure valdade piirimuutmise asjas.

Alus: Eesti ajutise omavalitsuse 30. märts 1917 a. seaduse teostamise määruse 22. juunist 1917 a. (VSKK 1917 a. nr. 173, art. 953)
V osa § 1.

Kinnitan Saare maavolikogu 10. detsembri otsuse (prot. nr. 2 p. XIV-2) Kärla ja Kaarma-Suure valdade piirimuutmise asjas. Selle otsuse järgi eraldada Kärla vallast ja liita Kaarma-Suure vallaga 1. aprilliks 1929 a.: 1) Mullutu asunduse riigirood nr. nr. 1 ja 2 ning asunikude krundid nr. nr. 3—19; 2) Parila küla asunikude krundid nr. nr. 20—30, 32 ja riigiroog nr. 33; 3) Tõlli küla asunikude krundid nr. nr. 34—46 — kõik kokku maa-alaga 594,58 tiinu, hinnatud maksustamiseks 186,61²/₅ revisjonirubla, ühes seadustes ette nähtud kõigi üldiste avalikkude õiguste ja kohustega selle maa-ala ja seal asuvate elanikkude suhtes.

Siseminister T. Kalbus.

Administratiiv-osakonna direktor E. Dolf.

194. Määrus kuldfrangi kursi kohta tolli- ja sadamamaksude võtmisel.

Alus: Tollitariifide maksmapanemise seaduse § 2 (RT 81/82 — 1924), Sadamamaksude seaduse §§ 14 ja 15 (RT 83/84 — 1924) ja Eesti-Läti vahelise konventsiooni § 2 (RT 20/21 — 1924).

Määrusega 31. detsembrist 1927 a. nr. 8398/M (RT 2 — 1928) maksuma pandud kuldfrangi kurss (1 k.-fr. = 0,73 kroonile) jäetakse maksvaks ka 1929 a. aprillikuu peale.

26. märtsil 1929 a.

Rahaminister A. Oinas.

195. Välisministeeriumi teadaanne.

Välisministeerium teatab, et 22. märtsil 1929 a. deponeeriti Washingtonis Rahvusvahelise raadiotelegraafi konventsiooni, üldmäärustiku ja lisamäärustiku, kõik alla kirjutatud Washingtonis 25. novembril 1927 a. ja Riigikogu poolt kinnitatud 20. detsembril 1928 a. (RT 11 — 1929, art. 90), ratifikatsioonikirjad.

Vastavalt konventsiooni art. 23 eeskirjadele astusid konventsioon, üldmäärustik ja lisamäärustik jõusse 1. jaanuaril 1929 a. Eesti suhtes astusid konventsioon, üldmäärustik ja lisamäärustik jõusse nende ratifikatsioonikirjade deponeerimise päeval, s. o. 22. märtsil 1929 a.

Välisminister J. Lattik.

196. Tariifinõukogu otsus 15. märtsist 1929 a. Eesti ja Rootsi vahelise telefoni-tariifi nr. 74 maksmapanemise kohta.

(Protokoll nr. 238, p. 1.)

Alus: Tariifinõukogu seaduse § 8 (RT 106 — 1923) ja Rahvusvahelise telegraafi teenistuse määrustiku artikkel 71 (RT 19 — 1927).

I.

§ 1. Eesti-Rootsi vahel kella 8—10 peetavate lihtkõnede kolmeminutilise ajaüksuse eest võetakse maksu järgmiselt:

Kõnelemisel Eesti ja Rootsi			Tariifiüksuse suurus kuld- frankides	Tariifi Eesti osa kuldfran- kides	Rootsi osa kuldfrankides	Soome osa kuldfrankides
„	piirkonna vahel.	A,	8,70	1,20	3,60	3,90
„	„	B ₁ ,	8,10	1,20	3,00	3,90
„	„	B ₂ ,	6,90	1,20	1,80	3,90
„	„	C,	8,10	1,20	3,00	3,90
„	„	D,	9,90	1,20	4,80	3,90

§ 2. Muude kõnelükide eest võetakse tähendatud tariifiüksused Rahvusvahelise telegraafi teenistuse määrustiku (Pariisi 1925 a. revisjon) ette nähtud proportsioonis, kuid välkkõnede eest võetakse tariifiüksus kahekümnekordses suuruses, tähtkõnede eest võetakse kolm ükskolmandik ($3\frac{1}{3}$) tariifiüksust ja aboneeritud kõnede eest võetakse tariifiüksus kolmekordses suuruses.

§ 3. Nõrga läbikäimise ajal (kella 19—8) võetakse §§ 1 ja 2 nimetatud maksumäärad $\frac{3}{5}$ suuruses, välja arvatud aboneeritud kõned, missuguste eest $\frac{1}{2}$ § 1 tähendatud kõnetük-
suste hinnast võetakse.

§ 4. Kõneleketsete ja eelteadete eest võetakse aja peale vaatamata $\frac{1}{3}$ harilikust liht-
kõne tariifiüksusest.

§ 5. Telefoni teenistuseliste järelküsimate eest telefoni keskjaama kaudu võetakse $\frac{1}{3}$ hariliku lihtkõne tariifiüksusest.

II.

Käesolev tariif hakkab maksma kuulutamisega Riigi Teatajas.

Tariifinõukogu eesistuja, Teedeministri abi K. Jürgenson.

Asjaajaja A. Remma.

197. Tariifinõukogu otsus 15. märtsist 1929 a. Läti-Soome ja nende kaudu üle Eesti telefonikõnede transiit-tariif nr. 75.

(Protokoll nr. 238, p. 2.)

Alus: Tariifinõukogu seadus (RT 106 — 1923).

I.

§ 1. Läti-Soome ja nende maade kaudu telefonikõnesid üle Eesti kasutavate muude maade telefonikõnede eest võetakse Eesti kasuks maksu hariliku erakõne kolmeminuti-
lise ajaüksuse eest 1,8 kuldfranki. See maks väheneb või suureneb vastavalt kõneliigile.

§ 2. Käesolevat tariifi käsitatakse kõnede arvestamisel telegraafi reglamendi (Pariisi 1925 a. revisjon peatükk XXIV, RT 19 — 1927) ning üksikute maade vaheliste lepingute koha-
selt.

II.

Käesolev tariif hakkab maksma kuuluta-
misega Riigi Teatajas ja samast ajast kaotab maksvuse Läti-Soome vaheline telefonikõ-
nede transiit-tariif nr. 47 (RT 56 — 1927).

Tariifinõukogu eesistuja,
Teedeministri abi K. Jürgenson.

Asjaajaja A. Remma.

198. Sundmäärus Viljandi linna kaupluste kohta, kus kaubeldakse toiduainetega.

Vastu võetud Viljandi linnavolikogu poolt 23. jaanuaril 1929 a. Linnaseaduse § 108 põhjal.

§ 1. Kauplused, kus kaubeldakse toiduainetega, võivad asetseda ruumes, mis vastavad käesolevale sundmäärusele. Niisugustel kauplustel on keelatud alata enne tegevust, kui nende ruumid on linna tervishoiu-osakonna poolt järele vaadatud ja tunnustatud kõlvulisteks.

§ 2. Kauplusruumid ja nende juurde kuuluvad laoruumid peavad olema eraldatud eluruumist laeni ulatuva kindla seinaga, millesse võib teha uksi. Kauplusruumide seinad ja laed peavad olema siledad ja pragudeta, seinad värvitud õlivärviga vähemalt 2 meetri kõrguseni, laed värvitud valgeks. Põrandad võivad olla lauast, asfaldist, puubetonist, parkettkivist või kaetud linoleumiga. Põrandad peavad olema korralikud ja puhtad. Kauplusruumides peab olema tarvilik ventilatsioon.

§ 3. Kauplusruumid ja nende juurde kuuluvad ees- ja laoruumid, keldrid, kogu kaupluse sisustus ja üldse kõik kaupluses tarvitatavad riistad kui ka kaupluse veoabinõud peavad olema puhtad ja korras.

§ 4. Toiduainete kauplusruume ja nende juurde kuuluvaid tagavararuumi on keelatud tarvitada magamiseks, köögiks, või niisuguste ainete müügi- ja hoiukohaks, mille läheduses toiduained võivad määrduda, rikki minna või omandada võõra maitse või lõhna.

§ 5. Kaupluse juures asetsevaid eluruumi on keelatud tarvitada müüdavate toiduainete hoidmiseks.

§ 6. Kõik kaupluse puust sisseaad, nagu letid,apid, riulid, kastid j.n.e., peab olema värvitud väljastpoolt heleda õlivärviga.

§ 7. Kaupluses müüdavad toiduained peavad olema puhtad, rikkumata, tarvitamiseks kõlvulised ja hoitud sellekohastes kaetud anumates, kappides, kastides või kottides, et neisse ei satuks teisi aineid. Kotid toiduainetega peavad asetsema alusel, mis põrandast vähemalt 15 sm kõrgemal. Kondiitrikaupa tuleb hoida klaaskaanega kastides. Keelatud on hoida kauplusruumides rikkiläinud, võltsitud ja tervisele kahjulikke toiduaineid.

§ 8. Toiduaineid võib anda ostjale maitsemiseks ainult lusika või mõne muu selleks määratud riistaga, mida tuleb puhastada pärast igakordset tarvitamist või ära hävitada. Maitsemiseks võetud toiduainet on keelatud panna tagasi müügiks määratud toiduainete juurde. Ostjatel on keelatud puutuda kätega

toiduaineid; sellekohane trükitud keeld tuleb seada üles toiduainete kaupluses nähtavale kohale.

§ 9. Paber, mis pakkimisel toiduainega kokku puutub, peab täiesti puhas olema; keelatud on selleks tarvitada ajalehti või varemini tarvitusel olnud paberit.

§ 10. Kui kaupluses kaubeldakse peale toiduainete veel teiste kaupadega, siis peavad olema paigutatud toiduained teistest kaupadest eraldi.

§ 11. Toiduainete müüjad on kohustatud linna tervishoiu-osakonna nõudel teatama viimase esindajale, kus on valmistatud või ostetud müüdav toiduaine.

§ 12. Linna tervishoiu-osakonna poolt selleks volitatud ametnikudel on õigus võtta kaupluses müüdavatest toiduainetest tasuta proove.

§ 13. Toiduainete kaupluses teotsevad isikud peavad kandma puhtaid riideid ja puhtaid, pestavaid, kaelani ulatuvaid valgeid põlli või kuubi.

§ 14. Nakkavaid haigusi põdejatel on keelatud toiduainete kaupluses teotsemine. Toiduainete kaupluses teotsevate isikute või nende perekonnaliikmete haigestumise puhul nakkavasse haigusse on keelatud nende haigete ravitsemine kodu.

§ 15. Keelatud on lasta toiduainete kauplusesse koeri ja kasse; samuti tulevad toiduainete kaupluse ruumides hävitada kärbsed, prusakad ja muud putukad, rotid ja hiired.

§ 16. Enne käesoleva sundmääruse avaldamist avatud kauplused peavad olema korraldatud ümber vastavalt sundmäärusele 1. jaanuariks 1930 a. Selle tähtaja möödumisel on linnavalitsusel õigus sulgeda kauplusi, mis ei vasta sundmäärusele.

§ 17. Käesolev sundmäärus peab olema üles pandud kauplusruumides nähtavale kohale.

§ 18. Käesoleva sundmääruse rikkumises süüdlased isikud langevad karistuse alla R. n. s. § 29 järgi.

§ 19. Käesolev sundmäärus astub jõusse kaks nädalat pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Linnapea A. Maramaa.

Sekretäri k. t. linnanõunik Fr. Roosman.

Haapsalu linnavolikogu poolt 31. jaanuaril 1929 a. vastu võetud

199. Otsus koolikohustuse laiendamise kohta.

Vabariigi Valitsuse poolt 20. augustil 1924 a. vastu võetud Avalikkude algkoolide seaduse elluviimise määruse muutmise ning täiendamise määruse (RT 107 — 1924) p. II põhjal maksta

panna Haapsalu linna piirides koolikohustust algkooli V ja VI klassi ulatuses 8—15 a. vanuste laste kohta 1. jaanuarist 1929 a. alates.

Haapsalus, 16. märtsil 1929 a.

Linnapea J. V. Põldots.

Sekretäri aset. C. Veidenbaum.

200. Sundmäärus tuleõnnetuste vastu võitlemiseks Valgamaal.

Vastu võetud Valga maavolikogu poolt 31. jaanuaril 1929 a. Eesti ajutise omavalitsuse 30. märtsi 1917 a. seaduse teostamise määruse 22. juunist 1917 a. (Seaduste ja korralduste kogu 1917 a. nr. 173 art. 953) § 7 ja semstvo seaduse 9. juunist 1917 a. (Seaduste ja korralduste kogu 1917 a. nr. 157 art. 870) § 108 p. 1 põhjal.

§ 1. Igaühe kohuseks on ettevaatlikult ümber käia tule, tuletikkude, keemiliste tule-süütajate, plahvatavate ning muude kergesti süttivate ja põlevate aineteiga.

Isikuid, kellele kuulub teiste järelevalve, kohustatakse valvama, et nende valvealused tarviliku ettevaatusega ümber käiksid tähen-datud aineteiga.

§ 2. Keelatakse hoida § 1 loetletud ai-neid lastele ja nõdrameelsetele kättesaadavates kohtades, usaldada lahtiselt põlevat lampi või küünalt lastele ja nõdrameelsetele ning jätta lapsi ja nõdrameelseid kui ka loomi järelevalveta ruumidesse, kus lahtiselt põlev tuli ei ole asetatud neile kättesaamatusse kohta.

§ 3. Keelatakse jätta järelevalveta lahtist tuld ahjudesse ja pliitide alla, eriti vihtlemis-saunadesse, kuivatusetaredesse, pesu- ja sepi-kodadesse, kui ka sütega köetavaid tee- ja kohvimasinaid ja triikraudu eluruumidesse, koridoridesse, eeskodadesse, trepikodadesse, treppidele, töökodadesse, kuuridesse ja mu-jale, kus väljakukkuvad põlevad söed ja väljalendavad sädemed võivad langeda tuld-võtvale ümbrusele ning süüdata selle põlema.

Samuti keelatakse jätta järelevalveta lahtise taeva alla tehtud tuld, olgu see metsas, karja-maal, heinamaal, väljal või mujal; lahkudes jälgitagu hoolega, et tehtud tuli oleks täie-likult kustunud.

§ 4. Keelatakse pilduda põlevaid tiku-, paberossi- ja sigariotsi kui ka puhastada põle-vaid piipusid kohtades, kus on kergesti sütti-vaid aineid, nagu: õled, heinad, valminud vili, kuiv rohi ja kanarbik, kuivad puud, pöösad, turvas ja muud sarnased. Eriti maksab see keeld metsakohtades suveajal.

§ 5. Keelatakse bensiini, petrooleumi, pii-rituse, eetri ja teiste sarnaste kergesti sütti-vate vedelikkude valamine tulle. Samuti

keelatakse igasuguste kergesti süttivate ja põlevate ainete hoidmine lähemal kui 1 m tuleasemetest, aurukateldest, kütetorudest ja korstnatest eriti katustealustel, kui ka pa-beri-jätiste, kaltsude j.n.e. hoidmine sooja-müüride, korstna ja seinte vahel.

§ 6. Keelatakse tuletegemine väljas hoo-nete ja kergesti põlevate ning süttivate ainete hoiukohtade juures lähemal kui 35 m.

§ 7. Keeta ja valmistada püssirohtu, tõrva ja muid tulehädaohtlikke aineid võib ainult tulekindlates ruumides; erandina võib seda teha ka väljaspool, kuid vaigse ilmaga ja vähemalt 25 meetri kauguses hoonetest, puurii-tadest, hao-, turba-, õle- ja heinakuhjadest, risuhunikutest, valminud viljapõldudest, met-sast ja turbarabadest.

§ 8. Aurukatelde korstnad olgu töötamisel varustatud korrapäraste sädemepüüdjatega või sädemekustutajatega. Valvatagu hoolega, et juhuslikult väljalendavad tulesädemed ei teki-taks tuleõnnetust. Töötava aurukatla juures olgu tulekustutusabinõud, kas harilik tuletõrje prits või vähemalt toober-prints (hydropult), mis täidetud veega, või üks täidetud keemiline käsitulekustutaja.

§ 9. Tuleõnnetuste, iseäranis metsapõlen-gute ärahoiuks varustatagu sädemeidandvate jõuvankrite ja muude masinate korstnad kor-päraste sädemepüüdjatega (näit. tiheda traat-võrguga) ja ahjude ning tuhakastide ukсед olgu terved; hoonetest, metsadest ja turba-maadest mööda- või läbisõidul hoolitsegu juhid, et ei lendaks tulesädemeid ega küttekoldest ei kukuks välja põlevaid küttejätiseid.

§ 10. Keelatakse kanda süsi ja tuhka tule-asetemest kustutamatuult ja jahtumatuult tuld-kardetavatesse kohtadesse. Tuhk ja söed hoitagu kustutamiseks ja jahtumiseks tule-kindlast materjalist valmistatud ning tule-kindla kaanega varustatud nõudes niisugustes ruumides, kus põrand samuti tulekindlast materjalist, nagu kivi, savi, muld, liiv — tuld-kartvatest seintest mitte lähemal kui 1 m.

§ 11. Keelatakse müüa lastele alla 14 a. tulevärki. Samuti keelatakse lubada neile mängida tule, püssirohu ja muude sarnaste asjadega.

§ 12. Keelatakse tulevärgi tegemine metsas kui ka hoonetest ja kergesti põlevate ning süttivate ainete hoiukohtadest lähemal kui 50 m.

§ 13. Elektri-sisseseaded peavad vastama maksmapandud nõuetele.

§ 14. Tuld hakkavate lagedega ruumides varustatagu põlevad lae- ja seinalambid klaasi-kohalt kaitsevarjuga või löödagu lagi lampide kohalt kaitseplekiga (mitte tsinkplekiga) ja

asetatagu lambid sinna alla mitte lähemale kui $\frac{1}{4}$ m lambi klaasi ülemisest otsast arvatult.

§ 15. Ruumides, kus hoitakse kergesti põlevaid ja süttivaid aineid, kohustatakse tarvitama laternaid, millesse tulepesa kõvasti kinnitatud tule juhulikult väljakukkumise ärahoiduks.

§ 16. Rehtedes, tallides, lautades, küünides, puukuurides, lakkades, puutöökodades, katustealustel ning üldse igas kohas, kus on kergesti põlevaid aineid, nagu heinu, linu, laaste, õlgi, kaltse, paberijätiseid j.n.e., tarvitatagu valgustamiseks ainult kinniseid laternaid, mis pandud põlema väljaspool neid ruume.

Keelatakse suitsetada nendes ruumides kui ka üldse kergesti põlevate ja süttivate ainetega tegutsemisel, samuti katusetöödel ja rehepeksmisel olgu see hoones või masinaga väljas.

§ 17. Rehekütmisel valvatagu hoolega tule järele ja hoitagu seal lähedal igaks juhtumiseks suurem nõu veega. Ahet ei tohi asetada lähemale 1 meetrit ahjust. Reheahjul olgu vähemalt $\frac{1}{2}$ meetri kaugusele ulatuv võlv üle ahju suu.

Märkus. Reheahjud, mis ei vasta eel- tähendatud nõudele, tulevad ümber ehitada 1 aasta jooksul, arvates sundmääruse maksimahakkamisest.

§ 18. Ahjud, pliidad, truubid, korstnad ja tulemüürid ehitatagu täiesti tulekindlalt ja hoitagu alati puhtad ning korras, eriti avalikkudes asutistes ja tööstusettevõtetes. Pliitide kohal olev sein ja lagi isoleeritagu tulekindlalt.

§ 19. Ahjude ja pliitide ette, kus ei ole tulekindlaid põrandaid, naelutatagu vähemalt 45 sm laiad metall-lehed, mis ulatuvad kütteavause kummalegi poole vähemalt 25 sm.

§ 20. Majaomanikud või nende asemikud hoolitsegu, et iga kahe kuu järele, töökodades aga igas kuus kord, korstnaid ja lõõre korralikult puhastatakse.

Tahma põletamine korstnates võib sündida vaikselt ilmal tuletõrje üksuse peamehe või tema asetäitja teadmisel.

§ 21. Majaomanikud ja nende asemikud vastutavad oma majades olevate korstnate, ahjude, pliitide, lõõride või truupide ja muude tuleasemete korralikkuse eest.

Üürnikud, kelle korterites korstnate, ahjude, pliitide, lõõride või muude tuleasemete juures leidub vigastusi või muid puudusi, on kohustatud teatama sellest kohe majaomanikule või tema asemikule.

§ 22. Ölikütte- ja malm-ahjude kui ka õli- ja piiritusekookide tarvitamisel isoleeritagu nad tuldkaartvatest ehitusosadest tule-

kindla katte abil või tulekindlal alusel vähemalt 1 m kaugusesse asetamisega.

§ 23. Igas suuremas äri ja tööstuse ettevõttes, nagu kaubaladudes, eriti metsamaterjalide ladudes, puuhoovides, saeveskites, samuti avalikkudes asutistes, nagu võõrastemajades, haigemajades, hoolekandeaustistes, kõikides avalikkudes rahva- ja seltsimajades, olgu hädatarvilikud tulekustutusabinõud.

Tulekaitseks tarvilikud abinõud ja nende asetuse tähendatud ettevõtetes ja asutistes määrab komisjon, koosnev maavalitsuse esindajast, kes ühtlasi komisjoni juhatajaks, politsei esindajast ja tuletõrje esindajast, ettevõtte või asutise juhataja või selle asemiku osavõtul. Komisjoni liikmed on õigustatud ka selle paragrahvi nõuete täitmist igal ajal kontroleerima.

§ 24. Talu- ja majaomanikud on kohustatud pidama oma majade juures tulekahju kustutamise tarvis: a) pange, b) vee-vaadi või -tõrre, vähemalt 10-pangelise, d) pootshaagi, mille raudosa vähemalt 1 m pikk, e) raudkangi, g) kirve, h) 2 redelit, ühe 4 m pika ja teise vähemalt kõrgema hoone katuseräästa ulatuseni ja i) tugevajõulise helisignaali — lokulaua, signaalpasuna või muu kohaliku vallaomavalitsuse määramisel.

§ 25. Tuleõnnetusest teatatagu kohe signaali andmisega kohaliku vallaomavalitsuse poolt määratud alarmeerimise viisil; naabrid, kes signaali kuulevad, on kohustatud seda edasi andma.

Ühtlasi teatatagu tuleõnnetusest viivitamata kohalikule tuletõrjele ja politseile.

§ 26. Küla või aleviku elanikke kohustatakse oma kodakondsetega, veo- ja tulekustutamisabinõudega viibimata tulekahjule appi ruttama ja seal alluma tuletõrje juhataja, kui see aga kohal ei ole, siis politsei või vallaomavalitsuse esindaja kustutamistööde korraldustele.

Veo- ja tulekustutamisabinõud, mis tulevad kaasa võtta tulekahjule appi minnes, määrab ette kindlaks kohalik vallaomavalitsus.

§ 27. Käesoleva määruse täitmise järelevalve valdades kuulub peale politsei ja nende, kes selles määruses eriti nimetatud (§ 23), vallavanematele, nende abidele ja tuletõrje ühingu juhatuse liikmetele.

§ 28. Käesoleva sundmääruse rikkujad võetakse vastutusele R. n. s. § 29 järgi, kui nad ei lange muule eriti ette nähtud karistusele.

§ 29. See sundmäärus hakkab maksma viieteistkümnendal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Maavalitsuse esimees J. Möttus.

Sekretäri k. t. (allkiri).